

MENNESKER OG MÅGER I MIDNATSSOL

Rejseskitse fra omkring århundredskiftet, skrevet af botanikeren, dr. *Morten Porsild* og fundet blandt hans efterladte papirer.

Det havde været bagende varmt i konebåden den hele dag. Blikstille havde det været, og solen havde skinnet klart og rent fra en skyfri himmel. Fra begge sider havde de høje fjeldvægge, som dannede fjorden, opsamlet varme, og kom der et lille vindpust oppe fra dem, gav det ingen lindring. Mændene havde afført sig det ene klædningsstykke efter det andet; først halstørklædet, så hverdagsanorakken, derefter søndagsanorakken, som de bar under den, og tilsidst skjorten, for så vidt de havde en uldtrøje under den.

Nu var det aften. Vi havde slået lejr, rejst begge vore telte, vendt bunden i vejret på den store konebåd, for at skindene kunne tørres. Vi havde spist vor aftensmad, drukket kaffe, og lejrbalet var ved at dø hen.

Der lå blot nogle pinde og ulmede endnu. Der, hvor vi havde slået lejr, var der en bred, sandet strand med rigeligt brændsel, navnlig rigeligt med små pinde og pilekviste, der var gode til at gøre ild med, fordi de var tørre, og fordi man oven i købet ikke behøvede at flække dem. Der var også lyng nok at få, men hvem tager lyng, når der er nok af tørre pinde. Kun et par tykkere og mere fugtige stykker drivtræ, som en eller anden havde kastet hen på bålet, efter at det var benyttet, lå endnu og ulmede. Det var uden formål eller hensigt, blot fordi vi havde overflod. Nu sendte de en tynd, blå røgstribe tilvejs, der steg og steg og tilsidst forsvandt mod den blå himmel.

Havet var så stille her i fjorden, at man slet ikke kunne høre det. Kun elven sludrede lidt, der hvor den løb mellem en stribe rullesten, før den helt forsvandt i sandet på den brede forstrand. Langt inde fra fjorden hørte man nu og da lommenes stygge skrig. Første gang man hører det, lyder det som kom det fra et menneske, der var i stor vande. Nu er vi vant til det og hører det kun, fordi det er så stille. En gang imellem gjaldrer en ravn eller en skarv langt borte, eller der er et rype par, som skogrer i pilekrattet højt oppe i lien. Der er ingen myg, ingen fluer; ikke engang småfuglene høres mere, og ud over fjorden ligger havet blankt som et spejl. Herind når ingen isfjelde.

Mændene havde forlængst sagt alt det, som kunne siges om dagens hændelser eller om vejret, som enhver forøvrigt kunne se imorgen ville blive som idag. Den gamle bådstyrer havde været henne og inspicere konebådens skind og konstateret, at de allerede var helt tørre; når han dunkede med knytnæven på bundskindene, dundrede det som fra en vældig tromme. Så gik han hen og lagde sig i teltet, og snart fulgte de fleste efter. Der lå de og sludrede lidt, indtil piberne var brændt ud og faldt så i søvn.

I teltåbningen sad Pulûse og kunne ikke blive færdig. Han havde døjet af varmen den hele dag og havde ikke kunnet ryge det normale antal piber. Nu syntes han at ville indhente det forsømte. Han pulsede bestandig, bankede asken ud, stoppede, faldt så i tanker, så piben gik ud, tændte påny og pulsede igen. Og hver gang nogen så på ham, slog hans tykke og røde velnærede ansigt over i et bredt, velvilligt grin. Men det var en ejendommelighed ved manden. Det betød ingenting. Det var blot en reaktion, der udløstes så snart nogen så på ham, ligegyldigt hvilken sindsstemning han var i.

Udenfor teltet gik Louise og puslede med slet ingen ting. Hun havde for længst vasket spisegrejerne og stuvet dem bort i madkassen, havde vendt kamikkerne og hængt dem til tørring på teltryggen og på teltbardunerne. Nu gik hun bare og flyttede om på dem, uden at det egentlig var til nogen nytte. Apalât, hendes mand, sad overfor Pulûse og røg på sin pibe. Hver fem eller ti minutter sagde de et par ord til hinanden, så røg de igen i tavshed. Så sagde Louise, idet hun begyndte at gå: „Jeg vil gerne have lidt lyng til at koge morgenkaffen med. Vil du hjælpe mig, Apalât?“

Apalât rejste sig straks og fulgte efter. Lidt efter var de forsvundet over skrænten ind over den frodige lynghede, som strakte sig indover imod fjeldet. Pulûse vendte sig om mod mit telt og grinede som sædvanlig, da han så, at jeg havde set ham.

Jeg sad alene i mit åbne telt og præparerede dagens høst af blomsterplanter og mosser til mit herbarium, mens jeg skrev notater om dem i min dagbog, Pulûse blev siddende på sin vante plads. Vi snakkede ikke, røg kun. Hvis en af os gjorde en bevægelse, så den anden op, og Pulûse smilede omgående.

Imens kravlede solen ovre på nordsiden langs toppen af fjeldkæden. Snart var der en tak, den skulle bagom, og mens det stod på, føltes det straks lidt svalt, men snart efter kom den frem igen, og ved midnatstid ville den stå midt for den store tværdal, hvor man i gamle dage kørte op om vinteren efter vildrener.

Så nåede solen forbi tværdalen. Den så så stor og rund ud og syntes rødere end om dagen. Dalsiden lå badet i dens røde skær, så man ikke kunne skelne farvenuancerne mellem lynghede, græsmark og mostuer. Langt inde på dalsiden fik jeg øje på et vandfald, som vi ikke havde set før; nu lyste den hvide fos truffet af solens strå-

ler. Fjeldranden stod skarpt aftegnet mod himlen, mens snekalotterne inde på plateauet bagved lyste op som små, røde skyer. På sydsiden af fjorden skiftede himlen farve, eller rettere sagt, det var som løb en stor rund plet henover fjeldet, blågrøn foroven og rødlig i underkanten.

Fjeldvæggen i nord lå i dyb skygge og dets slagskygge rakte langt ud over fjorden. Kun lige overfor tværdalen rakte solstriben tværs over fjorden. Inde i den dybe skygge kredsede nogle måger fra et fuglefjeld. Men man kunne kun se dem, når de fløj frem i solstriben, og lige så pludselig forsvandt de igen, når de nåede ind i skyggen. De var så langt borte, at de så ud som små, blanke myg, når de ramtes af solstriben.

Inde i teltet snorkede mændene taktfast, i alle tonarter. En gang imellem var der en, som vendte sig; man hørte skindene rasle, som de lå på; det gav en lille forstyrrelse i koncerten, men tempoet var snart genoprettet. Udenfor teltet sad Pulûse stadig smilende og bakkende på sin pibe.

Efter et par timer kom Apalât og Louise tilbage. De gik med armen om hinandens nakke tæt klynget sammen, tavse, smilende og helt optaget af hinanden. I den frie hånd holdt han på den udgåede pibe. Deres ansigter glødede i midnatssolens skær. Først da de nåede helt ud til skrænten, slap de hinanden, og Louise plukkede på skrømt et par håndfulde lyng, mens Apalât stak hænderne i lommen. Pulûse vendte sig imod mig og smilede bredt og velvilligt.

